

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
przedmiotu historia szkół podstawowych

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Centrum Rozwoju Edukacji w Sieradzu

Spis treści

1. Scenariusz zajęć z historii dla klasy V szkoły podstawowej..... 3
2. Scenariusz lekcji zdalnej do wykorzystania na zajęciach plastyki, historii i religii dla klasy IV-VIII szkoły podstawowej..... 8

1. Scenariusz zajęć z historii dla klasy V szkoły podstawowej

Scenariusz zajęć dla: uczniów klasy V szkoły podstawowej

Prowadzonych przez: nauczyciela historii.

Temat: Polska Bolesława Chrobrego.

Cele z podstawy programowej:

1. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo-skutkowych.
2. Dostrzeganie zmiany w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym.
3. Objaśnianie związków przyczynowo-skutkowych, analizowanie zjawisk i procesów historycznych.

Treści nauczania:

Uczeń:

- sytuuje w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów oraz przedstawia jego genezę;
- wyjaśnia okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Polski.

Efekty kształcenia:

Uczeń:

- przedstawia rozwój monarchii Bolesława Chrobrego;
- wskazuje na mapie zmiany w granicach państwa polskiego zachodzące w czasie panowania Bolesława Chrobrego;
- wyjaśnia znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego i koronacji królewskiej dla pozycji państwa polskiego w Europie;
- wskazuje na mapie zmiany w granicach Polski na początku i na końcu panowania Bolesława Chrobrego;
- określa daty i wydarzenia: 1000 r., 1025 r., zjazd gnieźnieński;
- wyjaśnia, dlaczego koronacja i zjazd gnieźnieński były ważnymi wydarzeniami dla naszego państwa;
- przedstawia znaczenie pojęć: chrystianizacja, metropolia, koronacja;
- przedstawia wkład św. Wojciecha, Bolesława Chrobrego i Ottona III w historię naszego państwa.

Kompetencje kluczowe:

- Porozumiewanie się w języku ojczystym.
- Kompetencje informatyczne.
- Umiejętność uczenia się.
- Korzystanie z różnych źródeł wiedzy.
- Czytanie ze zrozumieniem.
- Rozwiązywanie problemów w sposób twórczy.

Metody i formy pracy:

- pogadanka,
- praca w grupach,
- praca z materiałem filmowym,
- praca z podręcznikiem wydawnictwa Nowa Era klasa V strona 170 – 174,
- praca z interaktywną kartą pracy.

Środki dydaktyczne:

- animacja filmowa,
- filmy video,
- podręcznik,
- mapa,
- interaktywna karta pracy,
- teksty źródłowe,
- gra dydaktyczna online [Bolesław Chrobry - test](#) [dostęp: 15.12.2021]

Czas trwania zajęć: 45 minut.

Przebieg zajęć

1. Przywitanie uczniów, sprawdzenie listy obecności. Prosimy uczniów, by na czacie zapisali jednym zdaniem, co chcieliby powiedzieć swoim kolegom/koleżankom w klasie. Uczniowie śledzą zapisy na czacie.
2. Zapisanie tematu lekcji, podanie celów lekcji i zapoznanie uczniów z kryteriami sukcesu.
3. Nauczyciel zaprasza uczniów do obejrzenia filmu:
[Mieszko I i początki Polski - Lekcje historii pod ostrym kątem \(film\)](#) [dostęp: 15.12.2021]

Podaje zagadnienia do dyskusji po obejrzeniu filmu:

- przypomnienie postaci Mieszka I - pierwszego historycznego władcy Polski,

- znaczenie chrztu Polski dla kultury naszego kraju.
4. Nauczyciel wprowadza uczniów w temat zajęć i omawia okoliczności przejęcia władzy przez Bolesława Chrobrego. Informuje, że po przyjęciu chrztu młode państwo polskie zobowiązane było do prowadzenia misji chrystianizacyjnej, czyli szerzenia chrześcijaństwa. Powinno budować kościoły, a poddanych przekonywać do przestrzegania zasad panujących w świecie chrześcijańskim. Wyjaśnia, że Bolesław Chrobry prowadził takie działania i wspierał osoby szerzące chrześcijaństwo. Jedną z nich był biskup praski, Wojciech. Nauczyciel zapoznaje uczniów z żywotem biskupa Wojciecha oraz jego misją chrystianizacyjną w Prusach na podstawie płaskorzeźb z Drzwi Gnieźnieńskich – [Drzwi Gnieźnieńskie – animacja](#) [dostęp: 15.12.2021]. Następnie nauczyciel wyjaśnia, że w 1000 r. do Gniezna przybył cesarz Otton III, aby pomodlić się przy grobie św. Wojciecha. Jednak ta wizyta, która do historii przeszła jako zjazd gnieźnieński, miała jeszcze inny wymiar. Prosi uczniów, aby przeczytali dwa teksty źródłowe, dzieli klasę na pokoje i każda z grup w pokojach analizuje jeden tekst, zapoznając się ze spojrzeniem na wydarzenie z perspektywy danego kronikarza.
- [Thietmar - Zjazd gnieźnieński - tekst źródłowy](#) [dostęp: 15.12.2021]
[Gall Anonim - Zjazd gnieźnieński - tekst źródłowy](#) [dostęp: 15.12.2021]
- Nauczyciel zaprasza uczniów do dyskusji:
- Dlaczego przekazy kronikarskie różnią się od siebie?
 - Jakie znaczenie miało włożenie diademu cesarskiego na głowę Bolesława?
 - Co w praktyce oznaczało, że Bolesław otrzymał prawo mianowania biskupów?
 - Jakie było znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego dla Polski?
- Nauczyciel wyjaśnia, że w wyniku zjazdu gnieźnieńskiego powstały w Polsce trzy nowe biskupstwa (w Krakowie, w Kołobrzegu i we Wrocławiu) oraz arcybiskupstwo w Gnieźnie. Wyjaśnia też, dlaczego po śmierci Ottona III w 1002 r. pogorszyły się stosunki Polski z cesarstwem.

5. Uczniowie pracują w grupach/pokojach.

Zadanie dla grup: Na podstawie analizy mapy w podręczniku – str. 173 i po obejrzeniu filmu [Polska Bolesława Chrobrego - lekcje pod ostrym kątem](#) [dostęp: 15.12.2021] uczniowie odpowiadają na pytania:

- Jakie ziemie przyłączył do Polski Bolesław Chrobry?
- Z jakimi państwami walczył władca Polski, aby przyłączyć te ziemie?
- Jaką ziemię utracił Bolesław Chrobry podczas swoich rządów?
- Dlaczego Bolesław Chrobry wyruszył na Ruś Kijowską?
- Jakie były skutki tej wyprawy?

6. Dyskusja na forum klasy wirtualnej.

Jakie było znaczenie koronacji królewskiej dla Polski?

7. Podsumowanie.

Utrwalenie wiadomości o monarchii Bolesława Chrobrego na podstawie gry dydaktycznej [Bolesław Chrobry - Test](#) [dostęp: 15.12.2021].

Uczniowie dokonują samooceny, analizują poszczególne kryteria sukcesu i oceniają poziom ich osiągnięcia.

Ewaluacja zajęć

Sposób ewaluacji zajęć: Krótka ankieta nauczyciela. Można stworzyć w aplikacji [Formularze Google](#) [dostęp: 15.12.2021]

Zadanie domowe:

Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie zadań domowych do wyboru:

1. Dopisz brakujące wyrazy w tekście na interaktywnej karcie pracy: [Karta o panowaniu Bolesława Chrobrego](#) [dostęp: 15.12.2021] (prześlij pracę do nauczyciela).
2. Opisz, jakie znaczenie miał zjazd gnieźnieński i koronacja królewska dla pozycji państwa polskiego w Europie (prześlij pracę do nauczyciela).

Komentarz metodyczny

Warunkiem skuteczności dobrze przeprowadzonych zajęć są kompetencje nauczyciela w zakresie posługiwania się technologicznymi środkami. Praca z tekstem źródłowym to rozwijanie kreatywności nauczyciela i ucznia. Takie metody wymagają zwiększonego wysiłku nauczyciela w przygotowaniu lekcji.

Poprzez przeprowadzone ćwiczenia i zadania uczniowie systematyzują wiedzę na omawiany temat. Uczniowie mają możliwość wypowiedzenia się na temat w sposób

twórczy. Zaproponowane ćwiczenia i zadania sprawiają, że uczniowie utrwalą swoje wiadomości.

Sposoby oceniania: ocenie podlegają kryteria sukcesu – umiejętności uczniów w sytuacji wykonywania ćwiczeń, rozwiązywania quizów, odpowiedzi na pytania, dyskusji.

Praca z uczniem z SPE:

Nauczyciel powinien przemyśleć metody i formy pracy z każdym dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – w odniesieniu do jego potrzeb, możliwości. Upewnić się, że uczeń zrozumiał polecenia i zadania z tekstem źródłowym. Stawiać jasno sformułowane, krótkie pytania. Zadawać materiał małymi partiami, wydłużyć czas jego opanowania. Chwalić za postępy i doceniać małe sukcesy. Można zaznaczyć kolorem istotne fragmenty tekstu.

Bibliografia:

- [Mieszko I i początki Polski - Lekcje historii pod ostrym kątem](#) [dostęp: 15.12.2021]
- [Thietmar - Zjazd gnieźnieński \(tekst źródłowy\)](#) [dostęp: 15.12.2021]
- [Gall Anonim - Zjazd gnieźnieński \(tekst źródłowy\)](#) [dostęp: 15.12.2021]
- [Polska Bolesława Chrobrego - Lekcje historii pod ostrym kątem](#) [dostęp: 15.12.2021]
- [Bolesław Chrobry - Test](#) [dostęp: 15.12.2021]
- [Karta o panowaniu Bolesława Chrobrego](#) [dostęp: 15.12.2021]

2. Scenariusz lekcji zdalnej do wykorzystania na zajęciach plastyki, historii i religii dla klasy IV-VIII szkoły podstawowej

Prowadzonych przez: nauczyciela przedmiotowego - plastyki, historii i religii, doradcę metodycznego.

Temat: Renesansowy akt pożegnania z uczniami, „Ostatnia Wieczerza”
- w kręgu sztuki renesansowej.

Cele kształcenia:

- umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo - skutkowych (podstawa programowa przedmiotu historia, I.4);
- dostrzeganie zmiany w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym (podstawa programowa przedmiotu historia, I.5).

Treści nauczania:

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane, najbardziej istotne dzieła z dorobku innych narodów – podstawa programowa przedmiotu plastyka, III.5.

Efekty kształcenia:

Uczeń:

- prezentuje refleksyjną postawę wobec człowieka, jego natury, powinności moralnych oraz wobec różnych sytuacji życiowych;
- rozpoznaje podstawowe wartości i dokonuje właściwej ich hierarchizacji;
- stawia pytania dotyczące zjawisk zachodzących w jego najbliższym otoczeniu;
- szanuje dorobek kulturowy społeczności, wyjaśnia, jakie znaczenie dla renesansu miały wzorce antyczne, charakteryzuje elementy malarstwa renesansowego, wymienia najważniejszych artystów renesansowych.

Metody pracy:

- metoda aktywizująca (puzzle), eksponująca (film, audiobook), podająca (opowiadanie) i praktyczna (krzyżówka);
- praca z tekstem źródłowym, ćwiczenia interaktywne na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej.

Środki dydaktyczne:

- film edukacyjny, audiobook.

Przewidywany czas: 2 godziny lekcyjne

Proponowany przebieg zajęć:

Część I

Cel :

- uczeń umieszcza renesans w przestrzeni czasowej;
 - wskazuje różnice zasadnicze pomiędzy sztuką średniowieczną a renesansową;
 - wymienia przykłady spadku kulturalnego po cywilizacjach antycznych.
1. Nauczyciel dokonuje wprowadzenia historycznego, zaczynając od dokonań cywilizacji antycznych.
 2. W zależności od tego, z jaką grupą pracujemy - dostosowujemy ilość informacji niezbędnych do realizacji tematu. W klasach IV-V konieczne jest przypomnienie cywilizacji starożytnych oraz podanie szczegółowych informacji o renesansie, które są materiałem nowym.
 3. W klasach VI-VIII bazujemy na wiedzy już poznanej wcześniej i przypominamy zagadnienia związane ze starożytnością, średniowieczem i renesansem. Jednocześnie jest to doskonały moment na utwalenie poznanych wiadomości.
 4. Uczniowie wysłuchają poszczególnych części audiobooka, przybliżającego tematykę lekcji oraz pozwalającego odpowiedzieć na zadane pytania. Kartę pracy z pytaniami uczniowie otrzymują przed wysłuchaniem poszczególnych części, aby mieli możliwość poszukania odpowiedzi w trakcie słuchania. Podczas lekcji zdalnej można również udostępnić tekst audiobooka na ogólnym widoku klasy, aby uczniowie mieli możliwość śledzenia tekstu.

[Zintegrowana Platforma Edukacyjna - audiobook](#) [dostęp: 4.01.2022]

Polecenie do rozdziału I audiobooka:

Wysłuchaj opowieści Tomka i Ani. Spróbuj na podstawie wysłuchanych treści wykonać poniższe polecenia.

Ćwiczenie 1

Uzupełnij tekst brakującymi określeniami.

Pierwsza epoka historyczna nazywała się .

Największym dokonaniem cywilizacji starożytnych było wynalezienie

jako nowego sposobu porozumiewania się i przekazywania informacji. Kres cywilizacji starożytnego Rzymu miał miejsce w

.

Rysunek 1. Ćwiczenie – uzupełnianie tekstu brakującymi określeniami; źródło:

<https://moje.zpe.gov.pl/a/anonymous/DDHhtM7cH/GzX1WiOL> [dostęp: 4.01.2022]

Polecenie do rozdziału II audiobooka:

Rozdział II stanowi porównanie dwóch tekstów źródłowych Tomasza a Kempis i Gianozzo Manettiego.

Można wykorzystać ten element do poproszenia uczniów starszych o wyrażenie opinii na temat:

Jak sądzisz, czy zasadna jest opinia, że człowiek powinien podporządkować się w zupełności Bogu, będąc przede wszystkim pokornym?

Czy twórcy renesansowi odnosili się negatywnie do Boga?

Swoje opinie uczniowie mogą umieszczać w czacie lekcji lub na tablicy ogólnej.

Można również potraktować to polecenia jako zadanie domowe dla osób chętnych, stwarzając możliwość wypowiedzenia się i uargumentowania własnej opinii.

Polecenie dla uczniów klas IV-VI:

Ćwiczenie 2

Połącz w pary określenia odnoszące się do poglądów renesansowych oraz opinii średniowiecznych na temat Boga i pozycji człowieka.

Bóg jako srogi Ojciec	Średniowiecze
Bóg powinien być w centrum zainteresowania człowieka	Średniowiecze
Każdy człowiek powinien poszukiwać własnej drogi i rozwiązań	Renesans
Człowiek jako istota rozumna i rozwijająca się	Renesans

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Rysunek 2. Ćwiczenie – łączenie w pary określeń odnoszących się do poglądów renesansowych oraz opinii średniowiecznych na temat Boga i pozycji człowieka; źródło: <https://moje.zpe.gov.pl/a/anonymous/DDHhtM7cH/GzX1WiOL> [dostęp: 4.01.2022]

Polecenie do rozdziału III audiobooka:

Ćwiczenie 3

Zdecyduj które z opinii odpowiadają średniowieczu, a które renesansowi.

ŚREDNIOWIECZE

RENESANS

stosowanie harmonii w sztuce i życiu

staranne proporcje ciała ludzkiego i realizm w sztuce

używanie przede wszystkim języka łacińskiego

podporządkowanie wszystkich spraw doczesnych Bogu

wzorowanie się na kulturze antycznej

teocentryzm

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Rysunek 3. Ćwiczenie – dobieranie opinii do epok historycznych i literackich; źródło: <https://moje.zpe.gov.pl/a/anonymous/DDHhtM7cH/GzX1WiOL> [dostęp: 4.01.2022]

Część II

Cel :

Uczeń:

- zapozna się z reprodukcją malowidła ściennego „Ostatnia Wieczerza”;
 - pozna aspekty historyczne i artystyczne powstania dzieła oraz postać twórcy - Leonarda da Vinci.
1. Uczniowie zapoznają się z filmem edukacyjnym. Mają możliwość poznania genezy tworzenia malowidła ściennego przez geniusza renesansowego – Leonarda da Vinci.

2. Po zapoznaniu się z materiałem filmowym, uczniowie rozwiązują krótki test jednokrotnego wyboru z wiadomości zdobytych podczas oglądania filmu.

[Ostatnia Wieczerza \(film\)](#) [dostęp: 4.01.2022]

Polecenie: Wykonaj ćwiczenia interaktywne związane z obejrzanym filmem:

[Lekcja zdalna – Renesans](#) [dostęp: 4.01.2022]

Ćwiczenie 4

Kto namalował malowidło „Ostatnia wieczerza”?

Leonardo da Vinci

Michał Anioł

Pablo Picasso

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Rysunek 4. Ćwiczenie, polegające na podaniu autora malowidła pt. „Ostatnia wieczerza”; źródło: <https://moje.zpe.gov.pl/a/anonymous/DDHhtM7cH/GzX1WiOL> [dostęp: 4.01.2022]

Ćwiczenie 5

Dla kogo został stworzony obraz "Ostatnia wieczerza"?

dla klasztoru Dominikanów w Mediolanie

dla Ludwika Sforza

dla samego artysty

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Rysunek 5. Ćwiczenie, polegające na podaniu adresata obrazu pt. „Ostatnia wieczerza”; źródło: <https://moje.zpe.gov.pl/a/anonymous/DDHhtM7cH/GzX1WiOL> [dostęp: 4.01.2022]

Ćwiczenie 6

Ile czasu malowano malowidło „Ostatnia wieczerza”?

2 lata

3 lata

3 miesiące

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Rysunek 6. Ćwiczenie, polegające na określeniu czasu, w jakim powstawał obraz „Ostatnia wieczerza”; źródło: <https://moje.zpe.gov.pl/a/anonymous/DDHhtM7cH/GzX1WiOL> [dostęp: 4.01.2022]

Ćwiczenie 7

Ile osób znajduje się na obrazie?

11

12

13

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Rysunek 7. Ćwiczenie, polegające na odpowiedzi, ile osób znajduje się na obrazie „Ostatnia wieczerza”; źródło: <https://moje.zpe.gov.pl/a/anonymous/DDHhtM7cH/GzX1WiOL> [dostęp: 4.01.2022]

Ćwiczenie 8

Jaki przedmiot na obrazie trzyma w dłoni św. Piotr?

misę

mieszek ze srebrnikami

nóż

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Rysunek 8. Ćwiczenie, polegające na podaniu informacji, jaki przedmiot na obrazie „Ostatnia wieczerza” trzyma w dłoni Święty Piotr; źródło:

<https://moje.zpe.gov.pl/a/anonymous/DDHhtM7cH/GzX1WiOL> [dostęp: 4.01.2022]

Ćwiczenie 9

Jesteś mistrzem renesansu - twórz jak Leonardo da Vinci. Ułóż puzzle.

Rysunek 9. Ćwiczenie, polegające na ułożeniu obrazu „Ostatnia wieczerza”

z 12 rozrzuconych przypadkowo fragmentów (puzzle); źródło:

<https://moje.zpe.gov.pl/a/anonymous/DDHhtM7cH/GzX1WiOL> [dostęp: 4.01.2022]

Część III

Cel :

Uczeń:

- wskazuje różnicę między dobrem a złem w sytuacjach moralnych;
 - odpowiedzialnie podejmuje własne działania w najbliższym otoczeniu;
 - wskazuje, w jaki sposób może dawać świadectwo wiary w podstawowych sytuacjach życia codziennego.
1. Uczniowie wspólnie z nauczycielem zapoznają się z treścią opowiadania „Słowik i róża” ze zbioru Bruno Ferrero „Inne historie” (Załącznik nr 1).
 2. Na zakończenie zajęć uczniowie mogą spróbować sformułować wnioski. Jest to jednocześnie miejsce na wywiązanie się dyskusji na temat postawionego w zakończeniu opowiadania stwierdzenia „miłość nie istnieje”.

Nauczyciel dzieli klasę na dwie grupy, które mają za zadanie przygotować się do wymiany argumentów związanych z postawionymi pytaniami:

- Czy patrząc z perspektywy młodych ludzi, żyjących w XXI wieku, sądzicie, że ofiara słowika była potrzebna?
 - Jakie inne drogi rozwiązania problemu moglibyście wskazać?
 - Oceniając postawy współczesnych ludzi, sądzicie, że ofiara Jezusa nauczyła nas czegoś?
3. Nauczyciel zwraca uwagę na analogię ofiary złożonej przez słowika i ofiary Jezusa na krzyżu.
 - Jezus oddał swe życie na krzyżu za każdego z nas. Nie znał nas przecież, a jednak kochał aż do końca. Złożył w darze to, co miał najcenniejszego – życie.
 - Słowik poświęcił swe życie, aby student mógł być szczęśliwy ze swą ukochaną. Ofiara jego życia okazała się niepotrzebna, róża będąca dowodem miłości znalazła się w kałuży.

Zasiadając do Ostatniej Wieczerzy z Apostołami, Pan Jezus wiedział już, że Jego ziemskie życie dobiega końca. Było to pożegnanie i wskazówka na przyszłość. Jezus

umył swym uczniom nogi. Mistrz i Nauczyciel służył. Pan Jezus nie tylko mówił, ale i działał.

To swego rodzaju drogowskaz dla wszystkich nas. Przejdźmy od słów do czynów. Miłujmy swych bliźnich, zaczynając od tych najmniejszych.

Praca domowa

Rozwiąż krzyżówkę.

Hasła do krzyżówki:

1. Stół Ciała Pańskiego
2. Może być responsoryjny
3. Strój liturgiczny
4. Według np. św. Mateusza
5. Służba liturgiczna ołtarza
6. Zastępuje w kościele Pana Jezusa
7. List Boga do ludzi
8. Stół Słowa Bożego
9. Zwiódł Adama i Ewę
10. Rozmowa z Panem Bogiem
11. Opiekun Świętej Rodziny
12. Pokarm, który nigdy się nie nudzi
13. Na tym drzewie umarł Pan Jezus
14. W tym sakramencie Jezus przychodzi do naszego serca
15. Matka Jezusa i nasza (MARYJA)
16. Pierwszy i najkonieczniejszy sakrament
17. Prowadziła Mędrców do stajenki

Wersja interaktywna: [Lekcja zdalna – Renesans](#) [dostęp: 4.01.2022]

Zadanie dla chętnych:

Wykonaj dowolny projekt plastyczny odznaczenia „Czerwonej Róży”, nawiązującego do poświęcenia słowika w opowiadaniu.

Ważne pojęcia do zapamiętania:

Człowiek renesansu – określenie osoby wszechstronnie wykształconej, posiadającej rozległą wiedzę z różnych dziedzin nauki.

Humanizm – główny prąd intelektualny epoki renesansu, powstały we Włoszech w XV wieku. Zakładał, że człowiek i jego ziemskie życie są najwyższą wartością.

Mecenat – opieka wpływowych i bogatych miłośników nauki i sztuki nad artystami. Mecenas wspomagają finansowo artystów, zatrudniając ich w swoich posiadłościach lub zlecając tworzenie dzieł sztuki, np. obrazów, rzeźb.

Renesans – epoka nazywana odrodzeniem sztuki i nauki, jej początek datuje się na przełom XIV i XV wieku w miastach włoskich, koniec na XVII wiek. W czasie trwania epoki renesansu nastąpił wzrost zainteresowania antykiem i ludzkim ciałem.

Bibliografia / netografia:

- Bruno Ferrero B., *Inne historie*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 1997.
- Zasoby Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
- [Ostatnia Wieczerza \(film\)](#) [dostęp: 4.01.2022]

Załącznik nr 1

Opowiadanie *Słowik i róża*

Bruno Ferrero, *Inne historie*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 1997, s. 147- 151.

- Powiedziała, że zatańczy ze mną, jeżeli przyniosę jej czerwone róże, ale w całym ogrodzie nie ma jednej takiej róży. – Biedny student płakał rzewnymi łzami. Słowik słuchał go wzruszony.

- Księżę organizuje jutro wieczorem bal – wzdychał młodzieniec. - Ja i moja ukochana zostaliśmy zaproszeni. Jeżeli zaniosę jej czerwoną różę, będzie ze mną tańczyć aż do rana. Ale w moim ogrodzie nie ma czerwonej róży. Zostanę więc sam, a ona nawet nie spojrzy na mnie. Nie pomyśli o mnie, a moje serce pęknie z bólu.

- Oto ktoś, kto umie rzeczywiście kochać – pomyślał słowik. - Ja śpiewam, a on cierpi. To, co dla mnie jest radością, dla niego jest bólem. Miłość jest sprawą cudowną: cenniejszą od szmaragdów i diamentów. Nie można jej kupić perłami i drogimi kamieniami. Nie sprzedaje się jej na targu. Nie istnieją targi i wagi dla zważenia miłości.

- Zatańczy ze wszystkimi, ale nie ze mną. Nie mogę jej ofiarować czerwonej róży – Młodzieniec rzucił się na trawę i ukrył twarz w dłoniach.

- Dlaczego on płacze? – spytała brązowa jaszczurka, przebiegająca obok niego z podniesionym ogonkiem.

- No właśnie, dlaczego płacze? – spytał motyl, który leciał za promieniem słońca.

- Dlaczego? – wyszeptwała prymulka do swej sąsiadki miłym głosem.

- Płacze z powodu czerwonej róży – odpowiedział słowik.

- Z powodu jednej czerwonej róży? – zawołali. - Co za nedorzeczność! - Jaszczurka, która była trochę cyniczna, chichotała otwarcie.

Ale słowik rozumiał tajemnicę bólu studenta i siedział cichutko na dębie, rozmyślając nad wszystkim.

W pewnym momencie rozwinął brązowe skrzydełka i wzbił się w powietrze.

Przefrunął nad laskiem jak cień i jak cień poszybował przez ogród. W środku trawnika znajdował się piękny klomb różany. Gdy słowik zobaczył go, usiadł na jednym z krzewów.

- Daj mi jedną czerwoną różę – poprosił – a ja ci zaśpiewam najpiękniejszą z moich piosenek.

Krzak róży poruszył gałązkami.

- Moje róże są białe – powiedział. - Białe jak piana morska i bielsze od śniegu na szczytach. Ale idź do mojego brata, który rośnie przy starym zegarze słonecznym, może on da ci to, czego szukasz.

Słowik pofrunął do róży, która rosła przy starym zegarze słonecznym.

- Daj mi jedną czerwoną różę – błagał. - Zaśpiewam ci najpiękniejszą z moich piosenek.

Ale krzak róży poruszył gałązkami.

- Moje róże są żółte – powiedział. - Żółte jak złotogłów, który rośnie na polach, żółte jak zboże. Ale idź do mego brata, który kwitnie pod oknem studenta, może on da ci to, czego szukasz.

Słowik pofrunął do krzaka róży, rosnącego pod oknem studenta.

- Daj mi jedną czerwoną różę – zawołał. - Zaśpiewam ci najpiękniejszą z moich piosenek.

Ale krzak potrząsnął gałązkami.

- Moje róże są czerwone – powiedział. - Czerwieńsze od korala, ale zima zamroziła moje żyły, śnieg zniszczył pączki, a burza połamała mi gałązki. Nie będę miał ani jednej róży w tym roku.

- Pragnę jedynie jednej czerwonej róży! Czy nie ma sposobu na zdobycie jej?

- Sposób istnieje – powiedział krzak róży. - Jest jednak tak straszny, że nie mam odwagi, by ci go zdradzić.

- Powiedz mi – błagał słowik. - Nie boję się!

- Jeżeli chcesz mieć czerwoną różę - powiedział krzak róży - musisz zabarwić ją swoją krwią. Musisz śpiewać dla mnie, dotykając pierś jednego z moich kolców. Musisz śpiewać dla mnie przez całą noc, a kolec musi przebić ci serce, a twoja krew musi spłynąć do moich żył i stać się moją własnością.

- Śmierć jest wysoką ceną za jedną różę – powiedział słowik. - Życie jest piękne i wszyscy je kochają. Ale miłość jest sprawą najważniejszą w życiu. I czym jest serce ptaszka w porównaniu z sercem człowieka?

Pofrunął i powrócił do studenta, który nadal rozpaczał.

- Będziesz szczęśliwy! Będziesz szczęśliwy – zawołał słowik. - Będziesz miał swoją czerwoną różę. Zabarwię ją krwią mego serca. W zamian proszę cię jedynie, byś był szczery w twojej miłości.

Student uniósł głowę, ale naturalnie nie rozumiał, co do niego mówił słowik. Ale dąb zrozumiał i zasmucił się, gdyż bardzo kochał słowika, który zbudował sobie gniazdko wśród jego gałęzi.

- Zaśpiewaj dla mnie ostatni raz piosenkę – poprosił. - Będę taki samotny, gdy ciebie tu nie będzie!

Słowik zaśpiewał dla dębu, a jego głos wydawał się wodą tryskającą ze srebrzystego źródła.

Student odszedł niezadowolony.

- Słowik ma piękny głos, ale na pewno brak mu uczuć. Myśli tylko o śpiewie, o ładnych nutkach. Nie obchodzą go zupełnie inni. Tacy są artyści!

Poszedł do swego pokoju, położył się na łóżku i myśląc o swej ukochanej, zasnął.

Gdy na niebie pojawił się księżyc, słowik pofrunął do krzaka róży i przyłożył pierś do jednego kolca. Śpiewał całą noc, oparty o kolec. Również zimny księżyc pochylił się i słuchał go. Słowik śpiewał przez całą noc, a kolec wbijał się coraz głębiej w jego pierś, a krew życia wypływała. Rozkwitła cudowna róża, czerwona jak wschodzące słońce, czerwieńsza od rubinu. Ale głos słowika słabł. Jego cudowny głos zgasł z ostatnim trefem, podczas gdy wspaniała róża rozwinęła płatki w zimnym powietrzu poranka.

- Popatrz, popatrz! – zawołał krzak róży. - Właśnie rozkwitła róża. Ale słowik nie odpowiedział, gdyż leżał martwy wśród wysokiej trawy.

W południe student otworzył okno i spojrzał na dwór.

- Ach, co za niesamowite szczęście! – zawołał.- Tu kwitnie czerwona róża! Nie widziałem tak pięknej w całym moim życiu! Jest tak piękna, że z pewnością musi mieć długą nazwę łacińską! Wychylił się z okna i zerwał ją. Potem pobiegł do domu dziewczyny swych snów z różą w ręku.

- Powiedziałaś, że zatańczysz ze mną, gdy przyniosę ci czerwoną różę – zawołał student. - Oto najczerwieńsza róża! Dzisiaj wieczorem będziesz ją miała na sercu, a w czasie tańca wyznam ci, jak bardzo ciebie kocham!

Ale dziewczyna zachmurzyła się.

- Już mi nie jest potrzebna róża. Nie pasuje do mojej sukni. A poza tym, wnuk szambelana przesłał mi prawdziwe klejnoty, a każdy wie, że klejnoty są więcej warte od kwiatów.

- Jesteś niewdzięcznicą! – zawołał rozgniewany student. I wyrzucił różę na ulicę. Czerwona róża znalazła się w kałuży, a koło jakiegoś wozu, zmiażdżyło ją.

- Miłość nie istnieje – stwierdził student i powrócił do domu.